

Oběti Katynského masakru

Autor: A. J. Tůma

Když bylo východní **Polsko** v září 1939 obsazeno Stalinovou armádou, začaly okamžitě deportace do gulagů a masové zabíjení. Sověti cíleně likvidovali zejména polskou elitu. Koncentrovali tisíce vojenských, policejních a zpravodajských důstojníků, soudců, kněží, lékařů, inženýrů, spisovatelů či učitelů ve speciálních táborech v Kozelsku, Starobělsku na Ukrajině a na ostrově Stolbnyj v Seligerském jezeře. Už začátkem roku 1940 Stalin s Berijou rozhodli o fyzické likvidaci těchto vězňů. Masakr se odehrál během dubna a května 1940, tedy právě před 85 lety. Exekuce probíhaly hlavně za tmy, hlavně v lesích poblíž vesnice Katyň ve Smolenské oblasti. Vražedná komanda zabila každou noc až 250 mužů. Byli stříleni ranou do týla, většinou ve speciálních odhlučněných místnostech, někteří pak rovnou venku u vykopaných masových hrobů. Krátká registrace vězně, poprava, vhození do jámy. Průměrně jedna vražda každé tři minuty. Katyň se stala symbolem. Ale NKVD v téže době pořádala popravy Poláků i na mnoha dalších místech. Celkový počet obětí tohoto zhruba dvouměsíčního řádění se odhaduje na 25 000.

Bolševici se neobtěžovali ani s formálními rozsudky. Zajatci byli likvidováni jako dobytek. Stěny místností, jimiž zněly výstřely, vrazi předem vymalovali, s mrazivou logikou, červenou barvou. Mezi zabíjícími byly i stovky mužů původem z českých zemí. Složení transportů z jednotlivých táborů dokládají archivní materiály, které Gorbačov předal Polákům v roce 1990. Do té doby komunisté o Katyni chladnokrevně lhalí, a někteří jejich pohrobci si lžou do kapsy dodnes.

Když se v **Sovětském svazu** začala z polských zajatců formovat polská armáda, její organizátor generál **Anders** byl udiven, že se nehlásí žádní důstojníci. Moskevské úřady mu

cynicky sdělily, že důstojníci byli z táborů již propuštěni a sovětským orgánům jejich další osud není znám. Stalin dokonce naznačoval, že asi dezertovali. Jakým krutým výsměchem při znalosti faktů je polský komunistický seriál Čtyři z tanku a pes o společném tažení bratrských slovanských národů proti germánskému uchvatiteli. Ovšem miliony dětí ve východním bloku byly stovkami podobných filmů a seriálů indoktrinovány natolik důkladně, že se z toho mnozí neprobrali dodnes.

Celá tahle propaganda se ovšem měla o co opřít. S požehnáním demokratických spojenců a norimberského tribunálu obdržela Rudá armáda, NKVD a další sovětské složky, mající na svědomí desítky milionů umučených, generální pardon na všechny válečné i jiné zločiny. Spojenecké mocnosti si společně zatančily v rozbombardovaném Norimberku jitterbug a kazačok na hrobu mezinárodní justice. Všem to tehdy náramně vyhovovalo.

V únoru 1942 našli hromadný hrob v **Katyni** ruští zajatci pracující pro 537. spojovací pluk Wehrmachtu. Němci ve spolupráci s Červeným křížem ihned vyslali na místo mezinárodní komisi nezávislých soudních lékařů, která provedla forenzní šetření a jednoznačně potvrdila, že mrtví byli povražděni už v roce 1940, kdy území kontrolovala Rudá armáda. Do Katyně byli pozváni přední lékaři, kriminalisté a antropologové nejen z fašistického bloku a ze zemí pod kontrolou Říše, ale také z neutrálních států. Tito zkušení mužové zde zažili něco, co si dosud nedokázali představit. Z exhumací existuje mnoho obrazového materiálu. Někteří ze zavražděných mají spoutané ruce, všichni byli zabiti střelou do týla. Západní mocnosti ovšem vydanou zprávu, dokumentující tyto hrůzy, zcela ignorovali. Nechtěli si pohněvat bratříčka Stalina. Poláci v Londýně se marně zlobili a dožadovali pozornosti cynických spojeneckých politiků.

Fraška však měla teprve gradovat. Když území kolem Katyně v roce 1943 znovu obsadila Rudá armáda, prohlásili Sověti, že provedli nový výzkum a podle něho jsou pachatelem masakru Němci. Toto tvrzení se velmi hodilo každému, kdo stál proti Německu. Tedy v podstatě všem, celému světu. Po rozdělení Evropy mezi SSSR a USA pak byla katyňská lež jedním z dogmat režimů Východního bloku. Propagandistická kampaň komunistických i buržoazních nohsledů Moskvy, která začala hned ve třiačtyřicátém roce, dopadala na úrodnou půdu i u západních intelektuálů, z nichž mnozí upínali k sovětskému komunismu své zvrácené touhy a naděje.

Slavný patolog profesor **Hájek**, jeden z účastníků mezinárodního výzkumu, který usvědčil Sověty ze spáchání katyňského masakru, dostal po válce na výběr: Buď bude zatčen, nebo odvolá. Hájek reagoval přednáškou, v níž bezostyšně adoroval sovětskou verzi. A nešetřil sebekritikou:

„Jest se třeba pokloniti vládě Sovětů, která ve své velkomyslnosti nežádala naše potrestání, neboť si sama byla vědoma toho, že kdo by byl býval zapochyboval, byl by umlčen. Pravda přece jen zvítězí.“

Spisovatel **Kožík**, který na vlastní oči viděl a v protektorátním tisku popisoval hrůzy Katyně, samozřejmě pod hrozbou Sibíře rovněž odvolal, a aby zůstal „velkomyslně nepotrestán“, nechal se vydírat Státní bezpečnosti a stal se jejím spolupracovníkem.

V **Protektorátu** byly ovšem informace o krvelačnosti bolševismu často šmahem odmítány s univerzálním argumentem, že jde asi jen o „goebbelsovskou propagandu“. Ilegální *Rudé právo* z 24. července 1943: „Český lid se nenachytil na katyňské mrtvoly a podobné lži goebbelsovských hyen.“ Stejně jako komunisté mluvil v téže době i Beneš, který se díky svému antiněmeckému komplexu brzy ocitl na Stalinově vodítku. Beneš se přetahoval o přízeň Moskvy se sociálními demokraty, kteří v podlézání Moskvě nezůstávali pozadu. Jejich londýnský exponent **Rudolf Bechyně** píše v červnu 1943 v časopise *Nová Svoboda*: „Katyňský les představuje nejtemnější morální džungli nacismu. Katyňský hrob nebyl hrob, byla to hůl proti Sovětům – včera hůl a zítra bohdá kulomet, dělo, tank, letoun a válečná loď.“

A dobové nálady značné části české veřejnosti ilustruje J. P. Mladský, který v knize **Návrat z pekla**, vydané po válce, o Katyni píše:

„Žádný slovanský národ, a v první řadě Rus, nesníží se k podobné nízké a mrzké vraždě, aby neposkrvnil charakter vzdělaného a uvědomělého národa. Něco podobného provádět mohla jediné německá, podlá, brutální a bestiální povaha zvrhlíků.“

Idiocie nemá konce. V roce 2021 vychází v německém bolševickém plátku *Die Rothe Fahne* článek s názvem Jak správně hodnotit „kатыňský masakr“ (skutečně i s oněmi výmluvnými uvozovkami). Autor konstatuje, že historické události lze hodnotit jediné v kontextu historie třídního boje a s pomocí vhledu, jaký nám zprostředkovali Karel Marx a Fridrich Engels ve svém Komunistickém manifestu. Situaci je podle Rudé vlajky třeba vnímat takto:

„Od roku 1941 vedla fašistická Německá říše nespravedlivou imperialistickou válku proti socialistickému Sovětskému svazu. Sovětský svaz vedl společně s protihitlerovskou koalicí (Velkou Británií a USA) spravedlivou antifašistickou osvobozovací válku. Tento kontrast zůstává základním základem pro hodnocení kатыňského masakru.“

Bohužel i mnozí z naší tzv. alternativy hledají přímo či nepřímo podporu ve velkém slovanském bratrovi na východě a ne jeden náš současník, jakkoli se to může zdát nepochopitelné, vnímá Rusko emocemi nikoli nepodobnými poválečné litanii páně Mladského. Jen částečně to lze pochopit s ohledem na rozčarování z polistopadového vývoje a na frustraci ze stavu dnešní Evropy. Ovšem tito lidé jsou beznadějně ztraceni ve svém dvourozměrném světě, narážejíc opakovaně hlavou do zdi při věčném pohybu zleva doprava a zpět, bez mozku, naprogramováni zvenčí, jako kyvadlo hodin.

Že je české vnímání bolševické hrozby ovlivněno proruským (slovanským a levicovým) sentimentem, dobře věděl i státní tajemník K. H. Frank, hovořil o tom přímo ve svém zahajovacím projevu k výstavě **Sovětský ráj**. Tato velká výstava byla díky **Heydrichovi** koncem února roku 1942 přenesena z Vídně do Prahy. Na unikátních exponátech a faktech prezentovala tyranskou podstatu a děsivou materiální i mravní bídu stalinského Ruska. Značná část Čechů se ovšem nesmířila s koncem rmasarykovské republiky, běžné byly protiněmecké nálady, přiživované z Moskvy a Londýna, a většinová veřejnost tak měla v této atmosféře tendenci považovat i syrová fakta o SSSR za německé výmysly.

Alespoň část českého obyvatelstva byla zbavena svých přeludů o sovětském ráji už konci války. Okamžitě za prvním sledem sovětských jednotek dorazila speciální komanda **Směrš** a začalo zabíjení, zatýkání a deportace tisíců „třídních nepřátel“. Sověti řádili hlavně na Podkarpatské Rusi – o tehdejších poměrech svědčí, že dodnes neznáme počet československých občanů, kteří odtud byli odvezeni na Sibiř nebo rovnou zavražděni. Stejně jako netušíme, kolik Němců umučila po válce česká, moravská a nová, z východu přišedší lůza, a to nejen v pohraničí. Také tito vrazi obdrželi generální pardon, přímo od humanisty Beneše.

V měsíčním hlášení pražského Sicherheitsdienstu ze září 1940 stojí:

„Dnes i měšťanský, nábožensky založený průměrný Čech chová stejné sympatie k sovětskému Rusku jako ateistický revoluční marxista. Všechny světonázorové zábrany z dřívějška jako by byly v celém českém táboře překonány – s výjimkou konzervativního rolnictva – ve prospěch dalekosáhlé politické důvěry ve velkou slovanskou mocnost ruskou.“

Emanuel Moravec tak zůstával hlasem volajícího na poušti, když v předvečer pádu Říše, a tedy i svého konce, zachovával nezlomný optimismus:

„Evropa! Nikdy nám nebylo toto slovo tak drahé... Tyto dny se Evropa na Labi dělí. Při tomto hrozném aktu tuhne nám krev žilách. Neevropský východ si podává ruku s neevropským západem uprostřed Evropy rozetnuté ve dvě... Evropu postihla přímo biologická katastrofa ve formě kapitalisticko-bolševického „osvobození“. Přijde doba, kdy Evropa se zbaví „osvoboditelů“, jako se zbavila Turků a Tatarů... My, kteří vidíme, kam se události sesouvají, nemůžeme přihlížet. V poslední chvíli varujeme. Nemyslete, že tento hlas je marný. Rok od roku bude silněji znít, až se stane hlasem polnice archanděla, která probudí tento lid k opravdové evropské revoluci, v níž jako rodní bratři půjdou Němci vedle Čechů – dva nejkulturnější národy světa.“ *Přítomnost* (č. 8/1945)